

Billaar. Denne Betragtning holder ikke Stik overfor det, som blev anført af den høitærede Minister, idet denne, hvad der ogsaa blev gjen- taget og stærkt udhævet af det 9de kongevalgte Medlem, sagde, at Selveiendoms Udbredelse i det Hele taget var i god og jævn Fremad- fribiden. Men er dette saa, saa har i det Ringeste det hidtil paa Sælgerne udøvede Tryk ikke affrækket Kjøberne; er Selveiendom i de sidste Aar sfreden raff frem, saa har der været Kjøbere. Nu føiede den høitærede Mi- nister til, at der er visse Godser, og det et temmelig stort Antal Godser, hvor Selveiend- om slet ikke er i Fremadsfribiden, men i absolut Stillestaaen, og at det er notorisk, at der paa disse Godser ikke er Mangel paa Kjøbere, men at det er Sælgerne eller Godseierne, som have den bestemte Grundsætning ikke at ville sælge. Altsaa er der hidtil slet ikke fremkommet noget Datum for, at Kjøberne ere blevne affrækkede, hvorimod det foreliggende Faktum er, at der er et vist Antal af dem, som kunne sælge, der absolut ikke ville sælge. Overfor dette Faktum udtalte det ærede Medlem nu, at han vilde raade til at gjøre et stort og endeligt Skridt; det synes jo at ville være noget Stort og Be- tydningssfuldt, naar dette Thing, som tidligere har sat sig imod en Dvangslov, nu efter det ærede Medlems Dpfordring skulde beslutte sig til at vedtage en Dvangslov og sige: Fra 1881 ophører al Vortfæstning. Dette synes jo at være noget Stort, skjøndt det ærede Medlem rigtignok antydede, at det kun var Noget, som stod i Konsekvens med en i for- rige Samling vedtagen Dagsorden. Denne Dagsorden gif imidlertid kun ud paa to Ting: først at afvise den Lov, som da forelaa, og dernæst at hævde Berettigelsen til at give Lov om dette Forhold, men den udtalte slet ikke nogen Villie til nu at bruge denne Beretti- gelse eller at give denne Lov, navnlig give den paa en vis Maade; men herom er det dog, at hele Spørgsmaalet dreier sig. Hvo af dem, som ønske at fremme Selveiendom paa den Maade, som det hidtil er tilstræbt, vilde vel være tilfreds med en Lov, der simpelthen sagde, at Fæste skulde ophøre om 10 Aar, og at saa alt Fæstegods skulde sælges? Saa, enkelte meget strenge Godseiere kunde være tilfredse

med at faa en Lov, som vel tvang dem til at sælge, men som tillige ophævede ethvert af de Hensyn, som man hidtil har fastholdt ved Siden af det blotte nøgne Sælg. Den hele Bestræbelse har jo været, ikke blot absolut at fremme Selveiendom, men ogsaa at tilveiebringe Selveiendom paa en Maade, hvorved der toges et billigt og humannt Hensyn til den tilstedevæ- rende Fæstebefolkning. Saa, kan Landstthinget udfinde, kan Landstthinget vedtage, og kan Landstthinget i det andet Thing saa vedtaget en saadan Lov, saa er det det Bedste, og jeg skal være fuldkommen villig til at tiltræde den, men en saadan Lov og enhver anden Lov end den, hvori der tages saadanne Hensyn, kan ikke gennemføres, og jeg troer ikke, at der i det nuværende Dieblisk er nogen nær Udfigt der- til. Det er ikke gjort med at sige, at al Vortfæstning skal ophøre om 10 Aar. Denne Udvei kan altsaa ikke hjælpe os. Spørgs- maalet er, hvorvidt vi kunne tilveiebringe en Lov om Selveiendoms almindelig tvungne Indførelse under billige Hensyn, eller om vi ville blive staaende paa det Standpunkt, hvor- paa vi for Dieblisset staa, idet vi holde Die- med, hvorledes det gaaer med den frivillige Dvergang, samtidig med at vi søge at virke paa de Punkter, hvor en absolut Modstand er tilstede.

Scholer: Jeg kan være enig med den ærede sidste Taler i den Betragtning, som han anstillede over det Forslag, som det ærede kongevalgte Medlem stillede i Udfigt, om til denne lille Lov at knytte en Bestemmelse om, at Fæstevæsenet skulde ophøre efter et vist Aare- maal uden nogen videre Bestemmelse; thi saa indberligt som jeg ønsker Fæstevæsenets Dphør, vilde jeg dog aldrig kunne gaa ind paa en saa- dan lille Tilføielse om, at om 10 Aar skulde Fæstevæsenet ophøre. Dette vilde nemlig kun blive til Fordel for de virkelig ublu Godseiere, medens det vilde være en meget affrækkende Lov for alle Fæsterne i hele Danmark. — Hvad angaaer de Grunde, som det ærede 2det Medlem for 9de Kred (Estrup) anførte for at stemme imod Lovens Dvergang til 2den Behandling og altsaa afvise den, saa troer jeg, at han tog Sagen vel stærkt, thi det kan dog